

ប្រធែល់សាស្ត្រជាតិ

ଶ୍ରୀମତୀ କେତେଜୁଳୀଙ୍କ ପାଠ୍ୟମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନୀ

ចេញផ្សាយដោយ ការឃាត់យលទិន្នន័យ ប្រជាធិបតេយ្យ សិទ្ធិមនុស្ស និង ការងារ

ផ្នែធមុន្តូឡាន ដូល់រោយមាននូវ សេវាការខាងសាសនា ហើយជាទូទៅ នៅក្នុងការអនុវត្តន៍ជាក់ ស្ម័គ្រ រដ្ឋភីបាលគោរព នូវសិទ្ធិសេវាការនេះ ។ ស្ថានភាពនៃការគោរព សេវាការខាងសាសនាបែង កម្ពុជាឌិនមាន ការផ្តាស់ប្តូរទេ នៅក្នុងកំណុងពេល គ្របដណ្តូបំក្តុងរបាយការណ៍នេះ ហើយគោលនយោបាយ របស់រដ្ឋភីបាល នៅតែបន្ទី រោយមាន ការអនុវត្តន៍សេវាការខាងសាសនានេះបានយ៉ាងទូលំទូលាយ ។ ទំនាក់ទំនងដោយ មេត្រីភាព ជាទូទៅវរងបណ្តុសាសនា ទាំងឡាយនៅក្នុង សង្គមជាកត្តាទូល្យមជីរញ្ជូន រោយ មានសេវាការ ខាងសាសនា ។ រដ្ឋភីបាលសហរដ្ឋអាមេរិក ពិភាក្សាបញ្ជាសេវាការ សាសនាបាមួយ និង រដ្ឋភីបាលកម្ពុជា នៅក្នុង បិរបទនៃកិច្ច ពិភាក្សា និង គោលនយោបាយ ទូទៅលើការដំរូច លើកស្តីយិទ្ធមនុស្ស ។

ចំណាំទី១: រូបថាសរាជ្យត្រួតសរសោរ

ប្រធែសកម្មជាមានទំហំដើម្បីសរុបប្រហេលជាត ៦៧០០០ ម៉ាលសៀការ (៣៣១,០៣៥គតិក្សរំមែត ការៈ
និង មាន ប្រជាជនប្រមាណ ៩៣,៤ លាននាក់ ។ ប្រហេលជា នៅភាគរយនៃ ប្រជាជនទំងអស់គឺជាអ្នកការ់
ពុទ្ធសាសនានីកាយ ហើយយាន ។ ប្រព័ណិតចោរពុទ្ធសាសនាពាណិជ្ជកម្មភាពនៅត្រប់បណ្តា
ខេត្តទាំងអស់ ដោយមានវត្ថុ ប្រមាណ ជាទេ១០០វត្ថុនៅផ្ទៃទាំងប្រទេស ។ ជនជាតិខ្មែរភាគច្រើនបើសលប់គឺជាអ្នកការ់សាសនាប្រចាំពុទ្ធ ហើយ ច្បាប់ពុទ្ធសាសនា វប្បធមិប្រព័ណិតខ្លួន និង ជិវិតរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ មានទំនាក់
ទំនងយ៉ាងជិតស្តិតរវាងគ្មានគ្នានីងគ្នា ។ ជាទុទេ ការប្រការនៃខ្លាប់នូវច្បាប់ពុទ្ធសាសនាប្រចាំបានគេចាត់ទុកចាត់ដើម្បីក
ម្បយដែលខ្លះសំខាន់សំរាប់អត្ថបន្ទាល់ជាតិសាលន៍ និង វប្បធមិ របស់ប្រទេសកម្មជា ។ ប្រជាជន ដែលនៅសែល
ពីនេះ រួមមានជនជាតិមួស្តីមប្រហេល ៧០០០០០ នាក់ ដែលភាគច្រើន គឺជាជនជាតិចាមរស់នៅ តាមរឿង
នៃសាន់នៅ តាមទីប្រជុំជន និង ជនបទនានា នៅតាមដងទទេសាប ទទេមេគតុ និង នៅ ខេត្តកំពត ។ មាន
ជនជាតិចាម៤ សាខាសំនៅ តុងប្រទេសកម្មជាតិ៖ សាខាស្បែក្រី ដែលទទួល តម្លៃពលពិពុក ម៉ាឡ្វាមាន ៤០
ភាគរយនៃជនជាតិ ចាមមួស្តីមទាំងអស់, សាខាហីបាបី ដែលទទួលតម្លៃពល ពិពុកសាមួមឱីគុរានី មានអំភាគរយ,
សាខាស្បែក្រី ឬម៉ាឡ្វាមាន មានពាករយ និង សាខាកាមិកានី មានពាករយដែរវេលប្រជាជនទាំងអស់ ។
សហគមន៍ សាសនាប្រព័ណិតុងរបស់ប្រទេសកម្មជា ទៅបីជាកំពុងតេវិក ដុះជាលក្ខដោយ កំមានចំនួនតែ
ប្រមាណជាង ១ភាគរយ ប៉ុណ្ណោះនៃប្រជាជនសរប ។ អង្គការ និង និកាយសាសនាប្រព័ណិតុ ចំនួនជាង៩០០

ធ្វើសកម្មភាពយ៉ាង មានសេវាការនៅ ក្នុងប្រទេស ដោយរូមចាប់ពីថ្ងៃទី ៩ សប្តាហ៍មួយនាទី ដល់ថ្ងៃទី ១០ នាទី ២០០៨ ជាបន្ទីរចំណុច ៩០០០ គ្រួស ១ អនុការសាសនា ដែលមានអ្នកគោរពតិចច្បាប់ច្បាប់មាន សាសនាការ ជាយរបស់ វ្វែងតណាម និង ជាថ្មីបាន ដែលមាន សមាជិក សកម្មប្រមាណ ជាមួយ ៣០០០ នាក់ នៅក្នុងក្រុមនិមួយៗ ។

ବେଳ୍ପୁର୍ବାଜିପ୍ରକାଶନ ଏତୋଟିକିମାତ୍ରାଲୀଙ୍ଗାନ୍ତରେ

ក្របខ័ណ្ឌនយាយធាយ និង ឆ្នាប់

រដ្ឋធ្វើតាមដ្ឋល់អោយមាន សេវាការខាងសាសនា ហើយជាទ្វេទៅដ្ឋាកិច្ចាលបានគោរពសិទ្ធិនេះ ក្នុងការ អនុវត្តន៍ ។ រដ្ឋាកិច្ចាលប្រចាំឆ្នាំការពារសិទ្ធិនេះបានយ៉ាងពេញលេញ ហើយក៏មិនយោគយល់ដល់ការរំលោក បំពានលើសិទ្ធិនេះពីសំណាក់អាជ្ញាធរ បូបតុលឯកជនឡើយ ។ ព្រះពុទ្ធសាសនាដោយសាសនា របស់រដ្ឋ ។ រដ្ឋាកិច្ចាលបើក តែកើង ដល់ថ្វីបុណ្យព្រះពុទ្ធសាសនារបស់ជាតិ និង បានដ្ឋល់នូវការអប់រំនិងបណ្តុះបណ្តាលវិស័យ ព្រះពុទ្ធសាសនា ដល់ ព្រះសង្ឃ និងអ្នកជោគជ័យទៅក្នុងវត្ថុអារម្មណា ព្រមទាំងបានដ្ឋល់នូវការកំប្រើយ៉ាងសមរម្យ ដលិវិញ្ញាសានមួយ ដែលធ្វើការស្រាវជ្រាវ និងបានពុម្ពផ្សាយសេវាដំឡើងទាក់ទង និងវប្បធមិខ្ទា និង ប្រព័ណិតំន្មំ ទំនាប់ ព្រះពុទ្ធសាសនា ។

នោះត្រូវរោគយានការចុះបញ្ជីអំពីទីកន្លែងធ្វើសការបួជា និង សាលាបរម្បែន សាសនា ហេន្ទេមទៅលើ ការអនុញ្ញាតឱ្យ របស់រដ្ឋាភិបាល មុនពេលសាង សង្គមទីកន្លែងសការបួជា និងរាមូយ ។ ទីកន្លែងសការ បួជានឹមូយទាំងស្ថិតនៅឲ្យភាពឆ្លាយពិត្តយោងតិចណាស់ចំណាយ ៩៩ភូមិម៉ែត្រ ហើយមិន ត្រូវប្រើប្រាស់សំរាប់ បំនើន នយោបាយ វិជ្ជាឌីរកខ្លួន វិអ្នករតែគេ ពិច្ឆាប់ឡើយ ។ សេចក្តីបង្ហាប់ នោះបានត្រូវរោគយានការបរម្បែន ផ្តើកសាលនាថាំងឡាយ ត្រូវគោរពេល សាសនាដែឡៀត ។ មិនមានរបាយ ការណីដែល និយាយអំពីការអនុវត្តបទ បញ្ហា នេះទេ ។ ព្រះសង្ឃរាជអិមនុក្តុងប្រទេសបានដោយតាមការរារាំង ។ មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល បានរៀបចំការ ប្រជុំជាប្រើប្រាស់ ដើម្បីរោគយានការចំណាយនៃ ក្រុមសាសនាថាំងអស់ ជួបពិភាក្សា ត្រូវអំពីការវិក ចំនួនផ្តើក សាសនា និង ដោះស្រាយបញ្ហាដែល ជាកម្មលំដោងឯងជំនួយ ។

ការកំបើទិន្នន័យរឿការ ខាងសាសនា

ជាទូទៅត្រូវក្រុមសាសនាថូតបរទេស បានធ្វើសកម្មភាពដោយ សេវិភូកុងប្រោជាជាតិណាមព្រៃកម្ពុជា ដោយ មិនមាន ពិប្រេន៍ និង ការលំបាកដីឡើងក្នុង ការបំពេញពិច្ឆាប់របស់ពួកគេ ។ មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលបាន សំដើរ អំណរ គុណដែល កិច្ចការ របស់ ក្រុមសាសនាបរទេសនានា ដែលបានផ្តល់ជាដីនូយចាំបាច់ មួយចំនួន ដលិវិស័យ អប់រំ ការអភិវឌ្ឍន៍បទ និង ការ បណ្តុះបណ្តាលផ្សេងៗ ។ ទេះបីជាយ៉ាង នេះក៏ដោយ មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល ក៏នៅ មានការ ព្យួយបារម្មខ្លះដែរចំពោះក្រុម បរទេស ទាំងនោះ ដែលប្រើប្រាស់ សំបក្សបភាព ជាសាសនាក្នុង ការទាក់ទិន និង កិច្ចការមិនស្របច្បាប់ វិនយោបាយ ឡើងទៅ ។ សេចក្តីណែនាំស្តិតិការ ត្រូវពិនិត្យសាសនាតី ក្រោប្រទេសដែលបានចេញដោយក្រសួងធម្មការ និង កិច្ចការ សាសនា កាលពីខែមករា បានបាយម្មាត់ ដែលការបញ្ចុះបញ្ចូល រោគយល់បង់ពី សាសនាមួយឡើងមួយ ឡ្វៈពុជា សាធារណៈ ។ ក្នុងខែតុលា ២០០១ ក្រសួងធម្មការ និង កិច្ចការសាសនាបានចេញ សារចរម្យយស្តិតិការរំចេរក្សា សណ្ឋាប់ ជាប់ក្នុង សាសនាអិស្សាម ក្នុង ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលក្នុងនោះ បានដាក់ការកំបើទិន្នន័យ ដល់ព្រះរិហារ អីស្សាម ដោយ រួមបញ្ចូល ទាំងការ ត្រូវរោគយាន ការយល់ព្រម ពីក្រសួងធម្មការចំពោះ សកម្មភាពធម្មតាមួយ ចំនួន ជាពិស់គឺ សកម្មភាពដែលទាក់ទងនិងអ្នកការងារសាសនាអិស្សាមដែលជាដីនូបរទេស ។ នាយករដ្ឋមន្ត្រី បានលើបចេះ សាកម្ម នោះ នៅបីថ្ងៃក្រោយមក ដោយពិពណ៌នា ថា សាកម្មនោះ ផ្តល់ទៅ និង នយោបាយរបស់ រដ្ឋាភិបាលស្តិតិ សេវិភាពខាង ជំនួយសាសនា ។

ការរំណោគ ចំពោះនី សេវិភាពខាង សាសនា

ការបង្កើរការណ៍ដោយផ្តល់ព័ត៌មាន

មិនមានរបាយការណ៍ស្តីពី ការបង្កែងរោះដាក់ប្រសាសនា រូមបញ្ចូលទាំងពេល ដើម្បីរកមិនទាន់ត្រប់
អាយុដែលត្រូវ បានគេចាប់ពង្រក វិនាទំង្វារដោយ មិនបានបង្ហាញប័ណ្ណ ពីសហដ្ឋាមេរិក វិក្សរបាយការណ៍
បង្កើត និងសេដ្ឋកិច្ច អនុការណ៍ នៅក្នុងទំនាក់ទំនង ត្រូវប៉ែក សហដ្ឋាមេរិក វិញ ។

ចំណេះការទិន្នន័យ នគរបាលក្រុមិយាសឡូត

ស្ថានការណ៍តាមពីនិងមួយច្បាស់ ត្រូវបានគេរាយការណ៍ក្នុង ចំណោមសាធារណៈជាអ្នកដែលបាន ទទួល ការគាំប្រើប្រិយត្តិត្រូវបាននាំនៅ ប្រធែសាក្រាបីសាមួយទីតាំង ម៉ាឡែសិរី សេណ្ឌូណែលសិរី ភាព្វ័យទៅតាមគោល លទ្ធផលនៃសាធារណៈជាអ្នកដែលបានសំដែង ការព្យួយបានរម្យដែរ ចំពោះសហគមន៍ចាមមួយសិរី ដែលបាន ទទួលជំនួយ ឧបត្ថម្ភហិរញ្ញវត្ថិបរទេស ។ មានអង្គការសាធារណៈជាតិសិរី

និង អន្តរសាសនាមួយចំនួន ដែលជារឿយទានទូលាចិភាកាំប្រពី សាធារណ ជនបារទេស បុបណ្ឌា
ក្រុមដែនដឹកជញ្ជូនដោយ ។

ចំណាំ៤: តែវបាយខ្លួន និងប្រជាពលរដ្ឋ

រដ្ឋាភិបាលសហរដ្ឋអាមេរិកពិភាក្សាបញ្ហាសេវាការសាសនាមួយនឹងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងបរិបទ
នៃកិច្ចពិភាក្សា និង គោលនយោបាយទូទៅឡើកស្តីបិទិមនុស្ស ។ តំណាងស្ថានទូតអាមេរិក
បានផ្តល់ជាមួយថ្មាក់ដីកនាំ សាសនាមួយចំនួន និង ធ្វើការទាក់ទងជាមួយ និង តំណាងអនុការសាសនាប្រាំ
រដ្ឋាភិបាលនានា ព្រមទាំងក្រុមដោយ ទេរ៉ែតដែលតំណាង រោបយជំនួយ ព្រះពុទ្ធសាសនា សាសនាអិស្សាម និង
គ្រឿងសាសនា ។ តំណាងស្ថានទូតបាន ពិភាក្សាលើ ករណីជាក់លាក់ មួយចំនួនជាមួយ និង មត្ដិនក្រសួង
ធម្មការ និង សាសនា ។

មេដ្ឋានក្នុងនៅក្នុងទី១៨ ខេត្ត ខេត្ត ៩០០៣